

Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi (Ahi Evran Üniversitesi Örneği)

Semiyha TUNCEL¹, Bayram KAYA²

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 01.06.2019
Kabul Tarihi: 05.09.2019
Online Yayın Tarihi:
05.09.2019

Anahtar Kelimeler

Sosyalleşme, Spor,
Öğrenci

Çalışmanın amacı spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini belirlemektir.

Tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile BESYO'da öğrenim gören 330 (n=155 kadın, n=175 erkek) gönüllü öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde Şahan (2007) tarafından geliştirilen Sosyalleşme Ölçeği ("SÖ" Cronbach Alpha 0.79) izin alınarak kullanılmıştır. Bu çalışmada alfa değeri ise 0.88 olarak bulunmuştur. Sosyalleşme Ölçeği öğrencilerin demografik bilgilerine ilişkin birinci bölüm ve sosyalleşme düzeylerine ilişkin beşli likert tipi derecelendirilmiştir. Yapılan ölçümler sonucunda parametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir.

Bu çalışma sonucunda Ahi Evran Üniversitesi BESYO bölümü öğrencileriyle eğitim fakültesi öğrencileri arasında spor yapma sıklığı ve spor yapma durumu eğitim fakültesi öğrencileri lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermekte iken, okuduğu bölüme göre sosyalleşme düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Investigation of Socialization Levels of University Students Who Do Sports and Do Not Do (Ahi Evran University Case)

Abstract

Article Info

Received: 01.06.2019
Accepted: 05.09.2019
Online Published:
05.09.2019

Keywords

Socialization, Sports,
Students

The aim of the study is to determine the socialization levels of university students who do sports and who do not.

It is a study in the scanning model. The study group consisted of 330 (n = 155 female, n = 175 male) volunteer students studying in Ahi Evran University Faculty of Education and BESYO in the spring term of 2017-2018 academic year. The Socialization Scale (SÖ Cronbach Alpha 0.79) developed by Şahan (2007) was used to determine the socialization level of the students. The alpha value of this study was 0.88. The Socialization Scale was graded as a five-point Likert type with respect to the first part and socialization levels of the students' demographic information. As a result of the measurements, it was decided to perform parametric tests.

As a result of this study, the frequency of making sports and the situation of making sports among the students of BESYO of Ahi Evran University in favor of the faculty of education students showed a statistically significant difference, while there was no statistically significant difference between the level of socialization according to the department.

¹Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara Email: Semiyha.Dolasir.Tuncel@ankara.edu.tr

²Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Doktora Öğrencisi, Ankara Email: bayramkaya400@gmail.com

Giriş

İnsanlar dünyada varlıklarını devam ettirebilmek için diğer insanlarla işbirliği yapmak zorundadırlar. Bu etkileşim ve işbirliği sonucunda insan yaşadığı toplumu tanır ve benimser (Kaplan ve Çetinkaya, 2014). Toplum tanıma ve benimseme kapsamında Yılmaz (2013) sosyalleşmeyi sosyal bir varlık olan insanın

toplumsal normlara, değerlere, alışkanlıklara, inançlara, eğilimlere ve davranış modellerine uyma süreci olarak tanımlamıştır. Sosyalleşme süreci insanların yaşamı boyunca devam etmektedir (Bilen, 1994). Sosyalleşmenin olabilmesi için bireyde psikolojik ve sosyolojik yönden gelişmenin olması gerekir. Birey bu süreçte topluma adapte olmayı öğrenir (Ağkurt, 2018).

İnsan sosyalleşme sürecinde önemli bir unsur olarak kabul edilir (Nirun ve Cihat 1990). Bütün bireylerde aynı oranda gerçekleşmeyen sosyalleşmenin ilk başladığı yer bireyin ailesidir (Sezal, 2013). Aileden sonra özellikle lise döneminde gençlerin birbiriyle etkileşimi önemlidir (Coşkun, 2012; Özçelik, 2007). Süreçte gençler henüz sosyalleşmesini tamamlayamamıştır (Çelebi,1990). Bu dönemde sosyalleşmede aile içerisinde çatışmaya düşebilecek durumlar olsa da arkadaş etkisi çoktur (Özyürek, 1986). Gençlerin sosyalleşmesini etkileyen bir çok unsurun olduğunu söyleyebiliriz. İlk olarak aklımıza bireyi çok yönlü etkileyebilen fiziksel yetenekleri geliştirdiği düşünülen spor gelmektedir. Şahin (2002) ve Yazıcı (2014) sporu yenme ve muktedir olma, insanın şuuraltı arzularının tatminini amaç edinen, belirli kurallar içerisinde yapılan, rekabete dayalı sosyalleştirici bütünleştirici, fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin bütünüdür şeklinde tanımlamıştır. Uslu (2005) da sporu, bireyi çok yönlü geliştiren aktivitelerin başında gelen uğraş olduğunu belirtmiştir. Ağkurt (2018), Erkal ve Ark. (1998) Spor fiziksel yeteneklerin geliştirdiği gibi aynı zamanda; sosyalleşme, yarışma, kazanma, kaybetme, işbirliği, saygı duyma ve kabullenme gibi değerlerin öğrenilmesini de sağlar. Beden eğitimi ve spor, çocuğun çevre ile iletişim kurmasında ve çevreyi tanımada önemli bir rol oynamaktadır (Erkal, 1992; Yetim, 2000). Öztürk (1998)'e göre çocuğun çevresindekilerin sporla uğraşması çocuğun da spora katılmasını sağlayacaktır. Çaha (2000) spor bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımı sağlayan bir sosyal etkinlik olması özelliğinden dolayı kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahip olduğunu belirtmiştir. Gelişmiş toplumlarda sporun genellikle gruplar ile birliktelik içinde yapılan bir etkinlik olduğu bilinmektedir. Sportif faaliyetler ile bireyler çeşitli insan gruplarıyla sosyal ilişkiye girmektedir. İlk başlarda daha çok bireysel aktiviteler olarak karşımıza çıkan bu faaliyetler sonraları geniş kitlelere ulaşarak toplumsal bir özellik kazanmıştır (Küçük ve Acet, 2001). Toplum üyeliğinin kazanılmasında ve topluma katılımda sporun çok önemli olduğu söylenebilir (Şahan, 2007). Bu söyleme paralel olarak da Grupe ve Meth (1998) sporun belirli kurallara bağlı küçük çevrelerde uygulanmasının yanında uluslararası organizasyonlarda uygulanan oyunlar, bedensel alıştırmalar ve müsabakalarla katılımlardır. Sporun önemli işlevlerinden biri bireye bir topluma ait olduğu duygusu vermek ve bunu geliştirmektir. Birey sportif etkinliklerle kendini gerçekleştirirken bunun yanında sosyal yönden de gelişir (İmamoğlu,1992; Mengütay,1997). Bundan dolayı spor toplumdaki fertlere sağlanan boş zamanların değerlendirilmesi ve topluma faydalı iyi bireyler yetiştirilmesi bakımından çok önemli bir etkinliktir (Karaküçük, 1999). Bu süreçte topluma ait olan kalıp davranışlar birey tarafından kişileştirilir ve sonuçta birey o gruba veya topluma ait bir kimlik geliştirir (Demir, 2006). Böylece sporla birlikte kurallara uyan, başkalarının haklarına saygılı, uyumlu, doğru ve yanlış birbirinden ayırabilen bireyler yetişir. Spor vasıtasıyla sosyalleşen bireyler sporun duygusal, fiziksel ve mental rahatlatıcı etkisiyle birey kendini sakin, huzurlu ve mutlu hissedebilir (Abadie ve Brown, 2010). Benzer çalışmalarda; Kiremitçi (2007), Ölmez (2010), Yıldırım (2015) yaptıkları çalışmalarda spora dayalı fiziksel aktiviteyle sosyalleşme arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu söylemişlerdir. Erkaya (2016) ortaokul öğrencilerine yaptığı çalışmada

sporun eğitimdeki öneminin yanında öğrencilerin sosyalleşme problemlerini de ortadan kaldırmaya yardımcı olacağını söylemiştir.

Bireyi fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişim açısından topluma kazandırmada önemli görülen spor üniversite öğrencilerinin sosyal gelişimi bakımından önemli görülebilir. Üniversitelerimizde çeşitli spor organizasyonları, paneller, konferanslar, üniversiteler arası çeşitli aktiviteler, gençlik şölenleri ve spor karşılaşmaları düzenlenmektedir. Bu durum üniversitelerimizi kültür ve sosyal aktivitelerinin merkezi durumuna getirmiştir. Üniversitenin gençleri bulunduğu kentin halkıyla birçok ortak faaliyetler yapmaları, sosyal hayata olumlu katkıları getirmektedir (Şahan, 2017). Her ne kadar üniversitelerde bu aktiviteler yapılsa da Dünyadaki ekonomik ve teknolojik gelişmelerin sonucu olarak yaşamın daha rahat ve yüksek standartlarda olması insanların hareketsiz kalmasına neden olmuştur (Abadie ve Brown, 2010). Bu durum üniversite öğrencilerini de etkilemiştir. Öğrenciler günün büyük bir bölümünü tv, bilgisayar-internet, video oyunları ile geçirmekte bunlara ek olarak spor alanlarının yetersizliği ve ders yoğunluğu gibi nedenlerden dolayı spor yapmamaktadır (Yıldız,2015). Tüm bu olumsuzluklar gözlemlense de üniversite öğrencileri için spor en gerekli uğraşlarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Keten (1993)'e göre okulda sporun, öğrencileri sosyalleştiren aktivitelerden biri olduğunu belirtmiştir. Ancak bu durum üniversite okuyan öğrenciler arasında nasıl gerçekleştiği sosyalleşmeye ne gibi teşvik sağladığını görmek, spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerine; cinsiyet, yaş, en çok ikamet ettiği yerleşim yeri gibi değişkenlerini incelemek adına önemlidir. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini belirlemektir. Araştırma hipotezi ise spor yapan öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri spor yapmayanlara oranla daha yüksektir (H1). Elde edilen bulgular ışığında araştırma hipotezinin kabulü teknoloji aletlerine bağlılıkla her geçen gün hareketsizleşen ve yalnızlaşan öğrencilerin sosyalleşmesinde sporu önemli bir araç kılacaktır. Bu da çalışmayı önemli kılmaktadır.

Materyal ve Yöntem

Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışma tarama modelindedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile BESYO'da öğrenim gören 330 (n=155 kadın, n=175 erkek) gönüllü öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları bu çalışma grubu ile sınırlıdır. Çalışma grubuna ilişkin kişisel bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Kişisel Bilgiler

	Alt Gruplar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	155	47.0
	Erkek	175	53.0
	Toplam	330	100.0
Okuduğunuz Bölüm	BESYO	128	38.8
	Eğitim Fak.	202	61.2
	Toplam	330	100.0

Sınıfınız	1.Sınıf	63	19.1
	2.Sınıf	94	28.5
	3.Sınıf	114	34.5
	4.Sınıf	59	17.9
	Toplam	330	100.0
Herhangi Bir Sporla İlgileniyor Musunuz?	Evet	211	63.9
	Hayır	119	36.1
	Toplam	330	100.0
İlgilendiğiniz Spor Branşını Hangi Sıklıkta Yapıyorsunuz?	1-2 Gün	57	17.3
	3-4 Gün	81	24.5
	5-7 Gün	75	22.5
İlgilendiğiniz Spor Branşını Yapma Şekli	Antrenörle	41	12.4
	Arkadaşlarla	122	37.0
	Bireysel olarak	41	12.4
	Diğer	9	2.7
En Uzun Nerede Kamet Ettiniz	İl Merkezinde	167	50.6
	İlçe Merkezinde	104	31.5
	Kasabada	18	5.5
	Köyde	41	12.4
	Toplam	330	100.0
İnsanlarla Olan İlişkileriniz	İyi	215	65.2
	Orta	112	33.9
	Kötü	3	9
	Toplam	330	100.0

Tablo 1’de görüldüğü üzere, çalışma grubunun %47’si kadın %53’ü erkek, %38.6’sı Beden Eğitimi ve Spor, %61.2’si ise Diğer bölüm öğrencileri, 1.sınıf %19.1, 2.sınıf %28.5, 3.sınıf 34.5,4.sınıf 17.9, Herhangi bir sporla ilgilenen %63.9, Herhangi bir sporla ilgilenmeyen %36.1, İlgilendiğiniz spor branşını yapma sıklığı 1-2 gün %17.3, 3-4 gün %24.5, 5-7 gün %22.5, İlgilendiğiniz spor branşını yapma şekli antrenörle % 12.4, arkadaşlarla %37.0, bireysel olarak %12.4, diğer %2.7, En uzun ikamet il merkezinde %50.6, ilçe merkezinde %31.5, kasabada %5.5, köyde %12.4, insanlarla olan ilişkilerde iyi %65.2, orta %33.9, kötü %9’dur.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde Şahan (2007) tarafından geliştirilen Sosyalleşme Ölçeği (“SÖ” Cronbach Alpha 0.79) izin alınarak kullanılmıştır. Bu çalışmada alfa değeri ise 0.88 olarak bulunmuştur. Sosyalleşme Ölçeği öğrencilerin demografik bilgilerine ilişkin birinci bölüm ve sosyalleşme düzeylerine ilişkin beşli likert tipi derecelendirilmiş (1: kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3:Az katılıyorum, 4:Katılıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum) 32 maddelik ikinci bölümden oluşmaktadır. Ölçekten elde edilen toplam puanın artması sosyalleşme düzeyinin yükseldiğini göstermektedir. Ölçeğin seçenekleri, sınırları ve verilen ağırlıklar aşağıda gösterilmiştir (Balcı,1993,64).

<i>Verilen Ağırlık</i>	<i>Seçenek</i>	<i>Sınırı</i>
1	Hiç	1.00-1.79
2	Az	1.80-2.59
3	Orta	2.60-3.39
4	Çok	3.40-4.19
5	Tam	4.20-5.00

Verilerin Analizi

Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kişisel bilgilere ilişkin veriler tanımlayıcı istatistikler ile analiz edilmiştir. Verilerin homojenliği tespiti için yapılan Skewness ve Kurtosis değerleri ölçeğin geneli için $-2 < X < +2$ (Şencan, 2002) aralığında ve Kolmogorov-Smirnov Z testi sonucunda p anlamlılık değerinin, $p > 0.05$ olduğu verilerin homojen dağıldığını göstermiş bu nedenle parametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir (Tablo 2). Bağımsız iki grubun veya bağımsız ikiden çok grubun karşılaştırıldığı durumlarda parametrik testlerden; İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi (Independent Sample t-testi) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan istatistiksel analizler %95 güven aralığında 0.05 hata düzeylerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde istatistik paket program kullanılmıştır.

Tablo 2: Normallik Varsayımı

Faktör	Skewness	Kurtosis	Kolmogorov-Smirnow
Sosyalleşme Ölçeği	-0.898	0.360	0.318

Kolmogorov-Smirnov Z testi sonucunda p anlamlılık değeri, $p > 0.05$ olduğundan parametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği için bakılan çarpıklık ve basıklık değerleri ölçeğin geneli için $-2 < X < +2$ (Şencan, 2002) aralığında olduğu saptanmıştır. Bulgular ışığında verilerin normal dağılım gösterdiği varsayımı kabul edilmiştir.

Bulgular

Çalışma grubunun genel ve çeşitli değişkenlere bağlı olarak sosyalleşme düzeyleri aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 3: Spor Yapan Ve Yapmayan Öğrencilerin Sosyalleşme Düzeylerine İlişkin Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Sosyalleşme Maddeleri		Spor Yapan			Spor Yapmayan			p
		n	x	ss	n	x	ss	
1	Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.	210	3.1476	1.40475	120	2.633	1.32248	
2	Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.	210	3.5714	1.28187	120	3.444	1.51627	
3	İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.	210	3.6857	1.20059	120	3.641	1.12643	
4	Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.	210	3.2000	1.10588	120	2.946	.99068	
5	Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.	210	3.7000	1.14520	120	3.476	1.09186	
6	Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim.	210	3.9952	1.02830	120	3.884	1.06744	
7	Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)	210	3.4714	1.16226	120	3.116	1.01718	
8	Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.	210	2.7000	1.26812	120	3.116	1.23808	
9	Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim.	210	2.6905	1.31404	120	2.647	1.34599	
10	Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.	210	3.7190	1.13749	120	3.547	1.01993	

11	Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.	210	3.8619	1.17590	120	3.807	1.08155	
12	Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.	210	3.9524	1.09265	120	3.843	1.01249	
13	Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unutturum.	210	3.7381	1.29518	120	4.033	1.02024	
14	Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.	210	3.5667	1.34408	120	3.667	1.25914	
15	Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.	210	3.5000	1.31335	120	3.747	1.24006	
16	Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek, töre, inançlar)	210	3.7762	1.23055	120	3.883	1.20352	
17	Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.	210	3.7476	1.16903	119	3.767	1.16484	
18	Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.	210	3.5857	1.19999	120	3.650	1.07414	
19	Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.	210	3.7048	1.22121	120	4.117	.93650	
20	Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.	210	3.2714	1.26704	120	3.153	1.31568	
21	Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoşgörülü davranır.	210	3.7476	1.14002	120	4.050	.95134	
22	Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.	210	3.3095	1.13200	120	3.397	1.11744	
23	Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.	210	2.9762	1.29571	120	3.333	1.21152	
24	İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum.	210	3.8762	1.24659	120	4.103	1.22162	
25	Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.	210	3.9333	1.13464	120	4.217	1.03049	
26	Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.	210	3.9762	1.09998	120	4.197	.93751	
27	Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb ayırım yapmaktan hoşlanmam.	210	4.0048	1.20405	120	4.203	.91574	
28	Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım.	210	3.5048	3.77000	120	3.383	1.13895	
29	Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım.	210	3.8190	1.19633	120	3.870	.97500	
30	Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır.	210	3.8190	1.15565	120	4.103	.97701	
31	Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.	210	4.0619	1.11577	120	4.333	.90129	
32	Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir	210	4.1000	1.21573	120	4.367	.94321	
33	Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.	210	4.1238	1.08663	120	4.197	1.03140	
34	Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.	210	4.0861	1.15702	120	4.370	.94436	
Genel Ortalama		210	3.6448	.61502	120	3.7002	.48970	.399

Tablo 3'de görüldüğü üzere spor yapan ve spor yapmayan öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Spor yapan öğrencilerin spor yapmayan öğrencilere göre daha sosyal olur hipotezi reddedilmiştir (H1 Red).

Tablo 4: Cinsiyete Göre Spor Yapma Durumları, Spor Yapma Sıklıkları ve Sosyalleşme Düzeylerinin Karşılaştırılması

Cinsiyete Göre Spor Yapma Durumları t testi					
Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Erkek	155	1.2194	.41515	-5.365	.000
Kadın	175	1.4971	.51276		
Cinsiyete Göre Spor Yapma Sıklığı					
Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Erkek	122	2.0902	.77143	.122	.903
Kadın	175	1.4971	.80596		
Cinsiyete Göre Sosyalleşme Düzeyi t testi					
Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Erkek	155	3.5988	.63495	-1.983	.048
Kadın	175	3.7235	.50548		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 4’de görüldüğü üzere cinsiyete göre spor yapma durumu ve cinsiyete göre sosyalleşme düzeyi kadın öğrenciler lehinde anlamlı bir farklılık göstermekte iken ($p < 0.05$) cinsiyete göre spor yapma sıklığında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 5: Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumları, Spor Yapma Sıklıkları ve Sosyalleşme Düzeylerinin Karşılaştırılması

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumları					
Yaş Grupları	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
19 ve Alt	29	1.3103	.47082	1.706	.148
20-22	236	1.3898	.48875		
23-25	60	1.2500	.43667		
26 ve Üstü	5	1.5000	.57735		
Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Sıklığı					
Yaş Grubu	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
19 ve alt	20	2.1500	.74516	.062	.980
20-22	146	2.0822	.80949		
23-25	45	2.0667	.71985		
26 ve üstü	2	2.0000	1.4142		
Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Sosyalleşme Durumları					
Yaş Grubu	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
19 ve alt	29	3.6602	.63877	.005	1.000
20-22	236	3.6646	.56319		
23-25	60	3.6655	.59971		
26 ve üstü	5	3.6985	.46029		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 5’de görüldüğü üzere yaşa göre spor yapma durumu, yaşa göre spor yapma sıklığı ve yaşa göre sosyalleşme düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 6: Öğrenim Gördükleri Bölümlere Göre Spor Yapma Durumları, Spor Yapma Sıklıkları ve Bölüme Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Karşılaştırılması

Okuduğunuz Bölüme Göre Spor Yapma Durumları					
Okuduğunuz Bölüm	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Beden Eğitimi ve Spor	125	1.0640	.24574	-9.920	.000
Diğer Bölüm	199	1.5477	.50899		

Okuduğunuz Bölüme Göre Spor Yapma Sıklığı					
Okuduğunuz Bölüm	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Beden Eğitimi ve Spor	119	1.9496	.75743	-2.894	.004
Diğer Bölüm	92	2.2609	.79655		
Okuduğunuz Bölüme Göre Sosyalleşme Düzeyi					
Okuduğunuz Bölüm	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Beden Eğitimi ve Spor	125	3.6491	.66731	-.419	.676
Diğer Bölümler	199	3.6766	.50948		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 6'da görüldüğü üzere bölüme göre spor yapma durumu ve öğrenim gördükleri bölüme göre spor yapma sıklığı diğer bölümler lehine anlamlı bir fark göstermekte iken ($p < 0.05$) okuduğunuz bölüme göre sosyalleşme düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 7: Sınıf Seviyesine Göre Spor Yapma Durumları, Spor Yapma Sıklıkları ve Sınıf Seviyesine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Karşılaştırılması

Sınıf Seviyesine Göre Spor Yapma Durumları					
Sınıf Seviyesi	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
1.Sınıf	63	1.3333	.47519	2.460	.063
2.Sınıf	94	1.4787	.52320		
3.Sınıf	114	1.3333	.47349		
4.Sınıf	59	1.2881	.45678		
Sınıf Seviyesine Göre Spor Yapma Sıklığı					
Sınıf Seviyesi	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
1.Sınıf	43	1.9767	.73964	1.327	.267
2.Sınıf	52	2.2308	.83114		
3.Sınıf	76	2.0000	.78316		
4.Sınıf	42	2.0845	.76243		
Sınıf Seviyesine Göre Sosyalleşme Düzeyi					
Sınıf Seviyesi	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
1.Sınıf	63	3.6676	.71834	.693	.557
2.Sınıf	94	3.6961	.57404		
3.Sınıf	114	3.6070	.52414		
4.Sınıf	59	3.7243	.48174		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 7'de görüldüğü üzere sınıf seviyesine göre spor yapma durumu, spor yapma sıklığı ve sosyalleşme düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 8: Herhangi Bir Spor Branşıyla ilgileniyor musunuz?

Herhangi Bir Spor Branşıyla İlgilenme Dur	n	Ortalama	Standart Sapma	t	*p
Evet	210	3.6448	.61502	-.811	.418
Hayır	119	3.6981	.49126		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tabloya 8'de görüldüğü üzere herhangi bir spor branşıyla ilgilenme durumu ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 9: İlgilenilen Spor Branşını Yapma Şekilleri

Spor Branşını Yapma Şekilleri	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
Antrenörle	41	3.6557	.53357	.273	.845
Arkadaşlarla	122	3.6469	.58417		
Bireysel olarak	41	3.6198	.77153		
Diğer	9	3.8235	.59844		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tabloya 9’da görüldüğü üzere İlgilenilen spor branşını yapma şekli ile göre sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 10: En Uzun Süre Nerede İkamet Ettiniz?

En Uzun Süre İkamet Edilen Yer	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
İl merkezi	167	3,668	,63042	.109	.955
İlçe merkezi	104	3,669	,50460		
Kasaba	18	3,589	,58332		
Köy	41	3,673	,49324		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tabloya 10’da görüldüğü üzere en uzun süre ikamet edilen yere göre ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 11: İnsanlarla Olan İlişkiler

İnsanlarla Olan İlişki	n	Ortalama	Standart Sapma	f	*p
İyi	215	3.7341	.54356	4.802	.009
Orta	112	3.5302	.60883		
Kötü	3	3.7353	.43326		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tabloya 11’de görüldüğü üzere İnsanlarla olan ilişkiler ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0.05$).

Tablo 11: Katılımcıların İletişim Düzeylerine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

İletişim Düzeyi	İletişim Düzeyi	Ortalamalar Arası Fark	P
İyi	İyi		
	Orta	,20389	,009
	Kötü	-,00121	1,000
Orta	İyi	-,20389	,009
	Orta		
	Kötü	-,20509	,826
Kötü	İyi	,00121	1,000
	Orta	,20509	,826
	Kötü		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Öğrencilerin iletişim düzeylerine göre sosyalleşme düzeyi açısından hangi gruplar arasında farkın olduğunun belirlenmesine yönelik yapılan Scheffe analizinde iletişim düzeyi iyi olanla iletişim düzeyi orta olan arasında iletişim düzeyi iyi olanlar lehinde fark istatistiksel olarak anlamlıyken, diğer gruplar arasında fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini belirlemeye yönelik elde edilen veriler, öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Spor yapma durumuna bağlı olarak öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Bu durumda çalışma hipotezi (H1) red edilmiştir. Bu sonuç Ağkurt (2018) tarafından yürütülen çalışma sonucu ile paralellik göstermekte iken, literatürdeki birçok çalışma ile benzerlik göstermemektedir.

(Çakmakçı 2001, Çelik 2002, Bulgu ve Akçan 2003, Ökmen 2003, Yaman ve ark. 2003, Özdiñç 2005, Yılmaz 2006, Aygan 2010, Filiz 2010, Yıldırım 2015, Yıldız 2015).

Tablo 4’de görüldüğü üzere cinsiyete göre spor yapma durumu ve cinsiyete göre sosyalleşme düzeyi kadın öğrenciler lehinde anlamlı bir farklılık göstermekte iken ($p < 0.05$) cinsiyete göre spor yapma sıklığında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Cinsiyete göre spor yapma durumu ve cinsiyete göre sosyalleşme düzeyi kadın öğrencilerin lehine olması spor yapma konusunda sınırlı kalan küçük şehrin belediyece kadınlara dönük zumba, fitness gibi faaliyetler düzenleyerek kadınları daha çeşitli ve düzenli spor aktivitelerinin içine dahil etmesi bu farkın kaynağı olarak düşünülebilir. Benzer çalışmada Şahan (2007) spor cinsiyete göre kadın öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağladığını belirtmiştir. Yine benzer çalışmada Yıldız (2015)’a göre cinsiyete göre sporun sosyalleşmeye etkisinin olmamasına rağmen cinsiyetlerin spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları üzerinde etkisinin olduğunu tespit etmiştir. Ağkurt (2018) yaptığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre spor ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farkın olduğunu belirtmiştir.

Tablo 5 ve Tablo 7’de görüldüğü üzere yaşa ve sınıf seviyesine göre spor yapma durumu, spor yapma sıklığı ve sosyalleşme düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Yıldız (2015) da çalışmasında yaşa göre spor ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Ancak yaşa göre anlamlı bir fark görülmemesine rağmen spor yapma durumu ortalamasının biraz farklı olması yaşlı ilerde olan öğrencilerin işsiz kalma endişesini biraz daha çok hissetmelerine paralel olarak kpss gibi uzun vadeli çalışma gerektiren bir sınava hazırlanmaları spor yapma durumlarının azaltmasına neden olduğu şeklinde yorumlanabilir. Aygan (2010), Yıldız (2015) sınıf düzeyine göre öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olmadığını belirtmişlerdir. Yıldız (2015) sınıf düzeyinin spor yapma durumu ve spor yapma sıklığına katkı sağlamadığını, sınıf düzeyinin sosyalleşme düzeyine katkı sağladığını belirtmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü üzere bölüme göre spor yapma durumu ve öğrenim gördükleri bölüme göre spor yapma sıklığı diğer bölümler lehine anlamlı bir fark göstermekte iken ($p < 0.05$) okuduğunuz bölüme göre sosyalleşme düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Aytan (2010) ve Yıldız (2015) yaptıkları benzer çalışmalarda Öğrenim gördüğü bölüme göre sosyalleşme düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yıldız (2015) ve Ağkurt (2018) Beden eğitimi öğrencilerinin diğer fakülte öğrencilerine göre daha sosyal olduğunu belirtmiştir. Yapılan çalışmada okudukları bölüme göre spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları arasındaki farkın kaynağı ise şehir merkezinde bulunan diğer öğrenciler olarak nitelendirilen eğitim fakültesi öğrencilerinin spor alanları ve spor çeşitliliği açısından ve belediyenin sunmuş olduğu şehir merkezindeki sportif etkinliklerinin olması diğer taraftan yeni kurulan spor alanları ve aktiviteleri oldukça sınırlı olan ve bu kampüste bulunan beden eğitimi ve spor öğrencilerine göre daha avantajlı olmaları bu farkın kaynağı olarak düşünülebilir.

Tabloya 8’de görüldüğü üzere herhangi bir spor branşıyla ilgilenme durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Bunun nedeni üniversitenin bulunduğu şehrin küçük, olanakların sınırlı olması, spor aktiviteleri ve spor alanlarının yetersiz olması ve öğrencilerin hayatını etkileyecek kpss gibi geniş zaman ayıracakları sınavın olması düşünülebilir.

Tablo 9 ve Tablo 10’da ilgilenilen spor branşına yapma şekli ve en uzun süre ikamet edilen yere göre sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$). Aytan (2010) çalışmasında büyükşehir ve il merkezinde uzun süre ikamet eden öğrencilerin sosyalleşme puanlarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Yıldız (2015)’in çalışmasında ikamet ettiği yer ile spor yapma sıklığı, spor yapma durumu ve sosyalleşme düzeyi arasında fark bulunamamıştır.

Tabloya 11’de görüldüğü üzere İnsanlarla olan ilişkiler ile sosyalleşme düzeyi arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p < 0.05$). İnsanlarla olan ilişkiler boyutunda ise insanlarla ilişkileri iyi olan öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin yüksek çıkması beklenen bir durum olarak görülmektedir.

Bu çalışma sonucunda Ahi Evran Üniversitesi BESYO bölümü öğrencileriyle eğitim fakültesi öğrencileri arasında spor yapma sıklığı ve spor yapma durumu eğitim fakültesi öğrencileri lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermekte iken, okuduğu bölüme göre sosyalleşme düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Öneriler

Çalışma sonuçlarına bakıldığında eğitim fakültesi öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin BESYO öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum eğitim fakültesinin merkezde ve spor tesislerine yakın bir noktada bulunması ile açıklanabilir. Tesisleşmenin sosyalleşmedeki etkisi literatürdeki birçok araştırma ile paralellik göstermektedir. Bu sonuçtan hareketle, üniversite kampüsleri içerisinde her türlü sosyal, kültürel ve spor alanları öğrencilerin hizmetine sunulmalı, bölümler arası, sınıflar arası veya gruplar arası öğrencileri kaynaştıran sosyalleştiren sportif aktiviteler etkili mekanlarda ve geniş zamana yayılarak yapılabilir. Bununla beraber, bölüm fark etmeksizin üniversite içerisinde spor, dans ve oyun benzeri seçmeli derslere yer verilmelidir.

İleride geniş kitleler ve farklı sosyo-kültürel düzeyler üzerinde yapılacak çalışmalar konuya ilişkin ayrıntılı sonuçlar elde edilmesine katkı sağlayacaktır.

Kaynaklar

- Ağkurt, E. (2018).’’ Üniversite Öğrencilerinde Spora Katılımın Sosyalleşmeye Etkisi’’ Fırat üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans yayımlanmış Tezi.
- Bilen, M. (1994). Ailede Toplumsallaşma, Aile ve Eğitim, Türk Eğitim Derneği XVIII. Eğitim Toplantısı, 20–21 Ekim, Ankara: Şafak Matbaacılık, s. 62-74.
- Coşgun, M. (2012). Gençlerin Kimlik Gelişimi ve Sosyalleşme Sürecine Televizyon Dizilerinin Etkisi’’ (Sakarya İli Kocaali İlçesi Örneği), *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı:28, Ocak-Şubat: 4, s:15-25.
- Çaha, Ö. (1999). *Spora Yaslanarak Bir Nefes Alma*, Ankara: Beta Yayınları.
- Demir, N. (2006). Birey, Toplum, Bilim, Sosyoloji Temel Kavramlar. (2. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Erkal, M., Güven, Ö. ve Ayan, D. (1998). *Sosyolojik Açından Spor*, İstanbul: Der Yayınları.
- Erkal, M. E. (1992). *Sosyolojik Açından Spor*, Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı, İstanbul: Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi.
- Grupe, O. – Mieth, D. (1998). *Lexikon der Ethik im Sport*, Verlag Karl Hofmann Schondorf.

- İmamoğlu, A.F. (1992), Fonksiyonel Açından Spor yönetiminin Anlam ve Önemi, *G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1) 23.
- Kaplan, Y. ve Çetinkaya, G. (2014). Spor Yoluyla Toplumsallaşma-Yeniden Toplumsallaşma Süreci, *International Journal of Science Culture and Sport, August, Special Issue 2*, ss.122-123.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Keten, M. (1993). *Türkiye’de Spor*, İstanbul: Polat Ofset.
- Mengütay, S. (1997). Okul Öncesi ve İlkokullarda Hareket Gelişimi ve Spor, *Türkiye Cimnastik Federasyonu Eğitim Komisyonu Yayınları*, İstanbul, (1), 112.
- Nirun, N. Ö. ve Cihat, M. (1990). *Türk sosyo-kültür yapısı içinde âdetler, örfler, görenekler, gelenekler*. Millî Kültür Unsurlarımız Üzerinde Genel Görüşler, AKM Yayınları, Ankara, 251-264.
- Özçelik, E. (2007). ‘‘Öğrencilerin Sosyalleşmesinde Beden Eğitimi Dersinin Rolü’’ Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Ankara: Bağırman Yayınevi.
- Özyürek M. (1986). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Sezal İ. (2003). *Sosyolojiye Giriş*. Ankara: Martı Kitap ve Yayınevi.
- Şahan, H. (2007). ‘‘Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü’’ Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tez
- Şahan H. (2007). ‘‘Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü’’ Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Şahin H. M. (2002). *Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü*, Gaziantepspor Kulübü Yayınları, Yayın No:1, Nobel Yayın Dağıtım, I. Baskı, Ankara, ss.45-68
- Uslu, S. (2005). ‘‘Ortaöğretim Sporcu Öğrencilerinin Problemleri, Spordan ve Beden Eğitimi Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması’’, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yazıcı, A. G. (2014). Toplumsal Dinamizm ve Spor, *Uluslararası Türkçe Edebiyat ve Kültür Dergisi*, Sayı:3/1,s.396.
- Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*, Ankara.
- Yıldız, Y. (2015). ‘‘Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi’’, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Yılmaz, N. (2013). Sosyalleşme Sürecinin Siyasallaşma Boyutu, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, C:9(19), ss.320.

Makale Alıntısı

Tuncel, S., Kaya B. (2019). Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi (Ahi Evran Üniversitesi Örneği) [Investigation of Socialization Levels of University Students Who Do Sports and Do Not Do (Ahi Evran University Case)], *Spor Eğitim Dergisi*, 3 (3), 20-31.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.